

Najstarszy zestaw do stawiania horoskopów

29 stycznia 2012

Amerykańscy i chorwaccy archeolodzy odnaleźli fragmenty najstarszej na świecie tablicy astrologicznej. Wyrzeźbiono na niej znaki zodiaku i prawdopodobnie używano do sporządzania horoskopów Ilirom, którzy u schyłku epoki brązu i we wczesnej epoce żelaza zamieszkiwali zachodnie Bałkany.

Datowanie radiowęglowe ujawniło, że tablica ma ok. 2200 lat. Naukowcy natrafili na nią w położonej nad Adriatykiem niewielkiej jaskini (znajduje się ona koło miejscowości Nakovana w Dalmacji). Zachowało się 30 kawałków z kości słoniowej. Wykopywano je i składano przez wiele lat. Leżały w pobliżu dużego stalagmitu pomiędzy odłamkami hellenistycznej ceramiki.

Starożytny astrolog wykorzystywał tablicę, by ustalić położenie planet, Słońca i Księżyca w momencie narodzin danej osoby.

„Tablica jest prawdopodobnie starsza niż jakikolwiek inny obiekt tego typu. Jest także starsza od wszystkich spisanych horoskopów, jakie znamy ze świata grecko-rzymskiego. Dysponujemy wieloma horoskopami spisаныmi jako dokumenty na papirusach lub na ścianie, ale żaden nie ma tylu lat, co ten” – zaznacza prof. Alexander Jones z Instytutu Badania Świata Starożytnego na Uniwersytecie Nowojorskim.

W 1999 r. zespół Jonesa i Stašo Forenbahera z Instytutu Badań Antropologicznych w Zagrzebiu kopał w pobliżu wejścia do jaskini. Po jakimś czasie stwierdzono, że część jaskini celowo oddzielono i zamknięto. Archeolodzy pokonali 10-metrowy pasaż i dostali się do komnaty o długości 50 m. Stawiając pierwsze kroki, czuli się jak pionierzy, bo na podłodze utworzyła się pękająca pod ciężarem ciała cienka warstwa węglanu wapnia.

Akademicy uważają, że jaskinia została zapieczętowana w I w. p.n.e. po atakach Rzymian. Wokół zdobiącego komnatę fallicznego stalagmitu znajdowało się wiele warstw ceramiki, a pośród nich kawałki kości słoniowej. Później zaczęła się żmudna praca kopciuszka: przebieranie, składanie i dodawanie kolejnych elementów układanki. Dopiero po latach archeolodzy zorientowali się, że mają do czynienia z bardzo starą tablicą astrologiczną. Jako cenny materiał kość słoniowa mogła być przechowywana przez dłuższy czas, nawet przez 100 lat. Po wyrzeźbieniu znaki zodiaku przymocowano do płaskiej powierzchni, najprawdopodobniej drewnianej. Niestety, zachowały się tylko Ryby, Bliźnięta i Rak. Nie wiadomo, gdzie tablicę wyprodukowano, chociaż typowany jest Egipt.

Ilirowie utrzymywali kontakty z koloniami greckimi, niewykluczone więc, że astrolog z którejś z nich przywiózł ze sobą tablicę i zostawił ją w jaskini. Istnieje też hipoteza, że Ilirowie kupili ją albo ukradli greckim kontrahentom, nie wiedząc nawet, do czego służy. Koniec końców trafiła ona do jaskini jako specjalna ofiara dla czczzonego w niej bóstwa. Naczynia gromadzone wokół stalagmitu również były wyjątkowe, bo zagraniczne. „Wygląda to tak, jakby ktoś przynosił tu wino, wylewał je i wyrzucał amfory jako niegodne złożenia bóstwu w ofierze” – tłumaczy Forenbaher.

Wejście do jaskini niedawno częściowo zasłonięto murkiem stanowiącym część zagrody dla owiec. Poza stalagmitem, który zapewne stał się symbolem czczzonego tu bóstwa, dno jaskini zdobiły inne wytwory krasowe. Są jednak mniej okazałe, co wyjaśnia wybór starożytnych mieszkańców Dalmacji.

Artykuł Jonesa i Forenbahera pt. „Zodiak z Nakovany: fragmenty tablicy astrologicznej z sanktuarium jaskiniowego z epoki ilyryjsko-hellenistycznej” ukazał się w piśmie „Journal for the History of Astronomy”.

Opracowanie: Anna Błońska

Na podstawie: Live Science

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)